

MOMENT MAGNETYCZNY ① ELEKTRONU

Płaska pętla przewodząca
przez którą płynie prąd I
wytworzy moment magnetyczny

$$\mu = IA$$

gdzie A jest powierzchnią zamkniętą
wewnątrz pętli.

Elektron ma moment magnetyczny
proporcjonalny do spinowego momentu
pędu

$$\hat{\mu} = \frac{e}{mc} \hat{S} = \frac{e\hbar}{2mc} \hat{\sigma} =$$
$$= -\mu_B \hat{\sigma}$$

μ_B - magneton Bohra

$$\mu_B = \frac{e\hbar}{2mc}$$

$$\mu = -\mu_B \hat{\sigma} = -2 \frac{\mu_B}{\hbar} \hat{S} \quad (2)$$

W statym jednowodnym polu magnetycznym

$$\hat{N} = \hat{\mu} \times \hat{B}$$

PRECESJA ELEKTRONU W POLU MAGNETYCZNYM

Początkowo elektron jest w stanie

$$\zeta(0) = \alpha_x = \frac{1}{\sqrt{2}} \begin{bmatrix} 1 \\ 1 \end{bmatrix}$$

Jaką postać ma $\zeta(t)$

$$i\hbar \frac{\partial}{\partial t} \zeta = \hat{H} \zeta$$

Hamiltonianem jest energia
oddziaływania

(3)

$$\hat{H} = -\hat{\mu} \cdot \vec{B} = +\mu_B \hat{\sigma} \cdot \vec{B} = \\ = \mu_B B \hat{\sigma}_z$$

$$\hat{H} = \mu_B B \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & -1 \end{bmatrix}$$

szukamy rozwiązania w postaci

$$\zeta(t) = \begin{bmatrix} a(t) \\ b(t) \end{bmatrix}$$

$$\begin{bmatrix} \dot{a} \\ \dot{b} \end{bmatrix} = -i \frac{\Omega}{2} \begin{bmatrix} a \\ -b \end{bmatrix}$$

$\frac{\Omega}{2}$ - częstotliwość Larmora $\Omega = \frac{e\hbar B}{mc}$

9

$$\dot{a} = -\frac{i\Omega}{2} a$$

$$\dot{b} = +\frac{i\Omega}{2} b$$

$$\begin{aligned} \zeta(t) &= \begin{bmatrix} a(t) \\ b(t) \end{bmatrix} = \\ &= \frac{1}{2} \begin{bmatrix} e^{-i\frac{\Omega}{2}t} \\ e^{i\frac{\Omega}{2}t} \end{bmatrix} \end{aligned}$$

$$\zeta(0) = \alpha_x$$

$$\zeta(\tau/4) = e^{-i\pi/4} \alpha_y$$

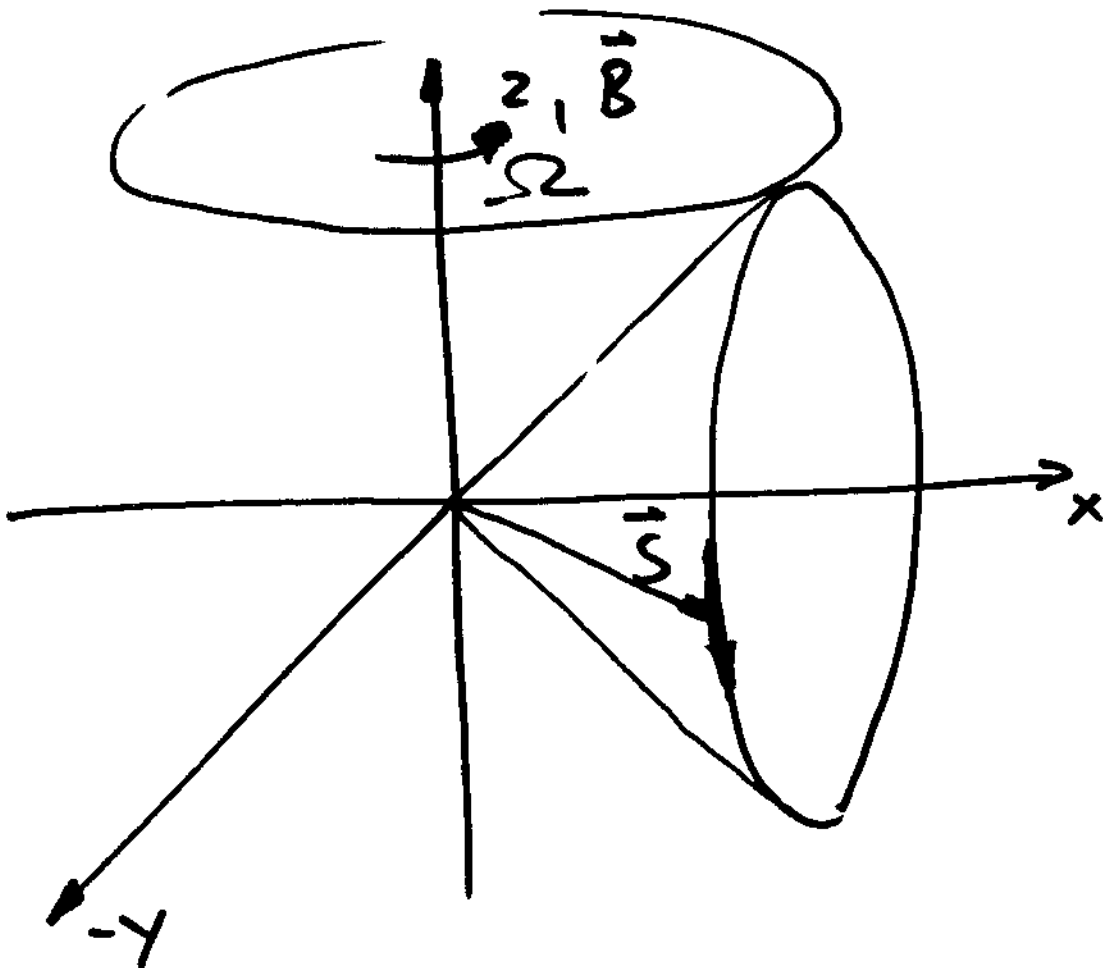
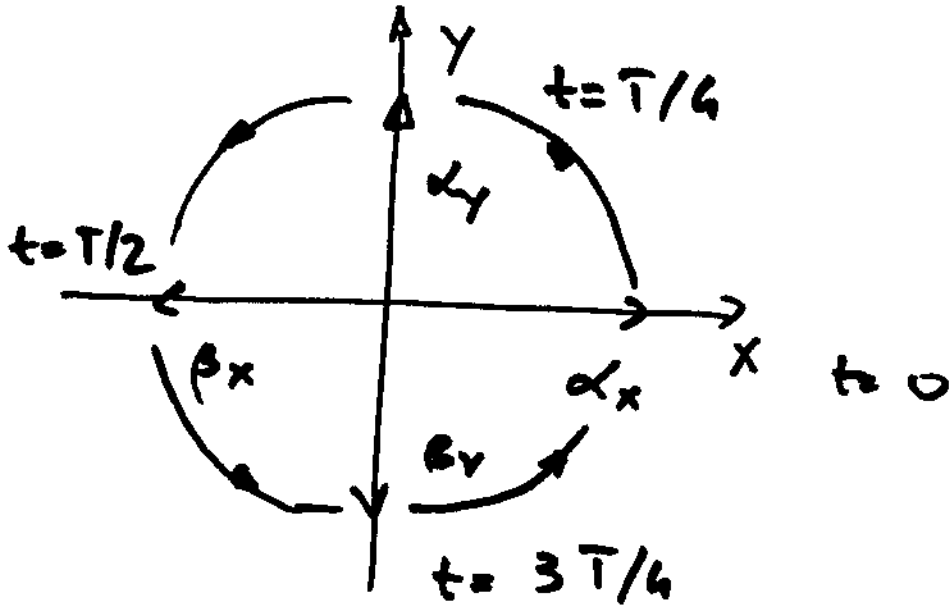
$$\zeta(\tau/2) = e^{-i\pi/2} \beta_x$$

$$\zeta(3\tau/4) = e^{-i3\pi/4} \beta_y$$

$$T = \frac{2\pi}{\Omega}$$

Spin elektronu dokonuje
 precesji wokół osi z z
 częstotliwością kątową Ω

(5)

Energie wlasne

6

$$\hat{H} \zeta = E \zeta$$

$$\hat{H} = \mu_b B \hat{\sigma}_z$$

$$\zeta = \begin{bmatrix} a \\ b \end{bmatrix}$$

$$\mu_b B \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & -1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} a \\ b \end{bmatrix} = E \begin{bmatrix} a \\ b \end{bmatrix}$$

$$(\mu_b B - E) a = 0$$

$$(\mu_b B + E) b = 0$$

Jeżeli $a \neq 0$ to $E = \mu_b B \wedge b = 0$

Jeżeli $b \neq 0$ to $E = -\mu_b B \wedge a = 0$

$$\alpha = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \end{bmatrix}, \quad E = \mu_b B = \frac{\hbar \Omega}{2}$$

$$\beta = \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \end{bmatrix}, \quad E = -\mu_b B = -\frac{\hbar \Omega}{2}$$

REZONANS MAGNETYCZNY (7)

$$\hat{\mu} = -2 \left(\frac{\mu_B}{\hbar} \right) \hat{S}$$

$$\mu = g \left(\frac{\mu_B}{\hbar} \right) \hat{S}$$

$$g = -2$$

dla cząstek jądrowych (proton, neutron) $\mu_B \Rightarrow \mu_N$

$$\mu_N = \frac{e \hbar}{2 M_p c}$$

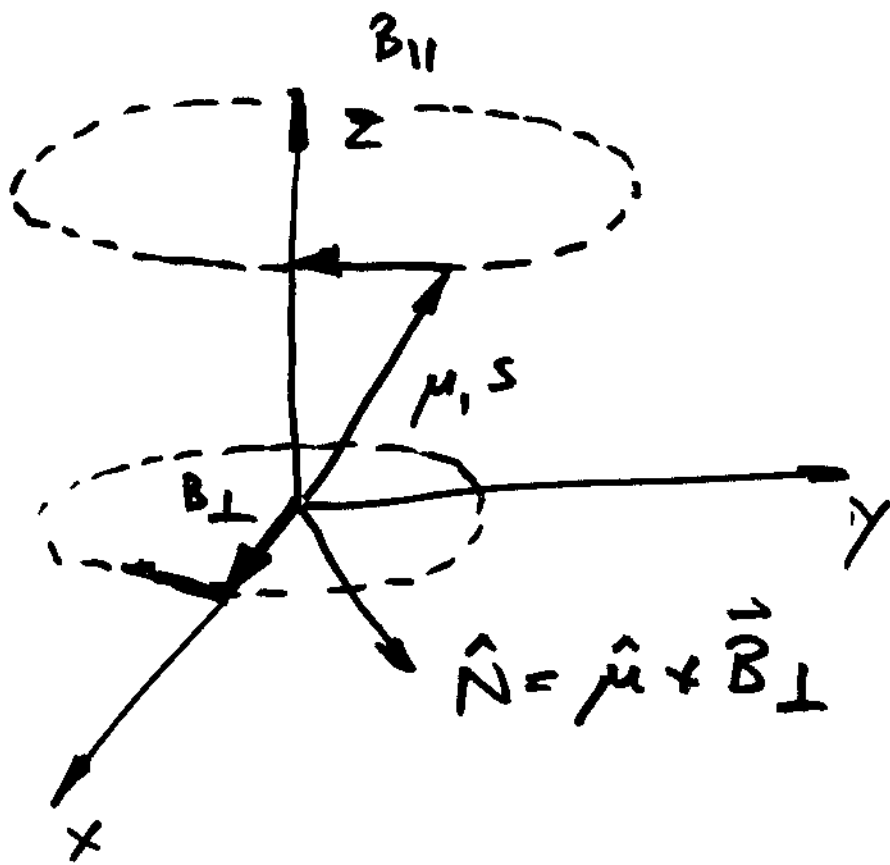
M_p - masa protonu

$$\hat{\mu} = g \left(\frac{\mu_N}{\hbar} \right) \hat{S}$$

dla protonu $g = 2 \cdot (2,79)$

dla neutronu $g = 2 \cdot (-1,91)$

(8)

cząstka o spinie $\frac{1}{2}$
 $\vec{B}$ ma trzy składowe

$$i\hbar \frac{\partial}{\partial t} \begin{bmatrix} a \\ b \end{bmatrix} = - \frac{g\mu_N}{2} \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ 1 & 0 \end{bmatrix} B_x \begin{bmatrix} a \\ b \end{bmatrix}$$

$$- i \begin{bmatrix} 0 & -1 \\ 1 & 0 \end{bmatrix} \frac{g\mu_N}{2} B_y \begin{bmatrix} a \\ b \end{bmatrix}$$

$$- \frac{g\mu_N}{2} \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ 0 & -1 \end{bmatrix} B_z \begin{bmatrix} a \\ b \end{bmatrix}$$

$$B_x = B_{\perp} \cos \omega t \quad B_y = -B_{\perp} \sin \omega t \quad B_z = B_{||}$$

$$\frac{\partial a}{\partial t} = i (\Omega_{\perp} b e^{i\omega t} + \Omega_{\parallel} a) \quad (9)$$

$$\frac{\partial b}{\partial t} = i (\Omega_{\perp} a e^{-i\omega t} - \Omega_{\parallel} b)$$

$$2\hbar \Omega_{\perp} = g_{\mu N} B_{\perp}$$

$$2\hbar \Omega_{\parallel} = g_{\mu N} \Omega_{\parallel}$$

Szukamy rozwiązania przy warunkach początkowych $a=1$ $b=0$ $t=0$
w postaci

$$a = \bar{a} e^{i\omega a t}$$

$$b = \bar{b} e^{i\omega b t}$$

$$\begin{bmatrix} (\omega a - \Omega_{\parallel}) - \Omega_{\perp} e^{-i\phi t} \\ -\Omega_{\perp} e^{i\phi t} (\omega b + \Omega_{\parallel}) \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \bar{a} \\ \bar{b} \end{bmatrix} = 0$$

$$\phi \equiv \omega_a - \omega_b - \omega$$

(10)

Aby $\bar{a}$ i $\bar{b}$ były niezależne od czasu $\phi = 0$

$$\omega_a = \omega_b + \omega$$

r-nie

$$\omega_b = -\frac{\omega}{2} \pm \bar{\omega}$$

$$\omega_a = \frac{\omega}{2} \pm \bar{\omega}$$

$$\bar{\omega}^2 \equiv \left(\Omega_{\parallel} - \frac{\omega}{2} \right)^2 + \Omega_{\perp}^2$$

r-nie ogólne

$$b(t) = b_1 \exp \left[-i \left(\frac{\omega}{2} - \bar{\omega} \right) t \right] + b_2 \exp \left[-i \left(\frac{\omega}{2} + \bar{\omega} \right) t \right]$$

ale warunkiem brzegowym $b(0) = 0 \Rightarrow$

$$b_1 = -b_2 = C/2i$$

Stąd

(11)

$$b(t) = C \sin \bar{\omega} t e^{-i(\omega/2)t}$$

$$C = \frac{i \Omega_{\perp}}{\bar{\omega}} \left(\begin{array}{l} \text{wyznaczymy dla} \\ t=0 \quad a(0)=1 \end{array} \right)$$

$$|\zeta\rangle = \begin{bmatrix} a(t) \\ b(t) \end{bmatrix} =$$

$$= \frac{\sin \bar{\omega} t}{\bar{\omega}} \begin{bmatrix} e^{i(\omega/2)t} [i(\Omega_{\parallel} - \omega/2) + \bar{\omega} \cot \bar{\omega} t] \\ i e^{-i(\omega/2)t} \Omega_{\perp} \end{bmatrix}$$

$$\langle \zeta(0) | \zeta(0) \rangle = |a(0)|^2 + |b(0)|^2 = 1$$

ale warunek normowania musi być spełniony w dowolnej chwili czasu

$$|a|^2 + |b|^2 = \frac{\sin^2 \bar{\omega} t}{\bar{\omega}^2} \left[\left(\Omega_{\parallel} - \frac{\omega}{2} \right)^2 + \Omega_{\perp}^2 \right] + \cos^2 \bar{\omega} t$$

$$\langle \xi(t) | \xi(t) \rangle = \sin^2 \bar{\omega} t + \cos^2 \bar{\omega} t = 1$$

Normalizacja O.K.

$$|b(t)|^2 = \sin^2 \bar{\omega} t \left[\frac{\Omega_{\perp}^2}{(\Omega_{\parallel} - \omega/2)^2 + \Omega_{\perp}^2} \right]$$

Ze zbiorem spinów, które wszystkie skierowane są w kierunku +z w chwili t=0, w chwili t układ spinów równy |b(t)|^2 będzie miał kierunek -z.

Maksymalna liczba spinów zwróci kierunek dla częstotliwości rezonansowej

$$\omega = 2 \Omega_{\parallel} = \frac{g \mu_N B_{\parallel}}{\hbar}$$